

Kontrolní činnost SÚIP a pracovní úrazovost ve stavebnictví

Ing. Zdeněk Neseš

Počty kontrol v oblastech kontrolní působnosti SÚIP

Rok	Bezpečnost práce	Pracovněprávní vztahy	Zaměstnanost	Nelegální práce	Celkem
2017	8 623	6 158	457	9 707	24 945
2018	9 092	5 063	501	8 339	22 995
2019	9 361	7 015	1 298	8 160	25 834
Celkem	27 076	18 236	2 256	26 206	73 774

Orgány inspekce práce:

- vydaly v roce 2018 **2 198** a v roce 2019 **1 844** vyjádření k projektovým dokumentacím staveb, určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob
- se v roce 2018 účastnily v **1 176** a roce 2019 **1 171** případech kolaudačních řízení
- provedly v roce 2018 **751** v roce 2019 **605** kontrol příčin a okolností pracovních úrazů
- ve více než 7 000 případech v roce poskytnuto poradenství (poskytováno ve všech okresech)

Počty uložených pokut a jejich výše v letech 2010 – 2019

Rok	Počet pokut	Výše pokut v Kč
2010	1 867	86 500 000
2011	2 870	63 939 000
2012	4 526	341 972 500
2013	4 033	235 033 600
2014	3 595	303 652 700
2015	3 734	188 008 400
2016	3 919	198 090 565
2017	3 514	221 655 300
2018	4 045	299 359 611
2019	3 562	344 576 200

Pracovní úrazy v ČR dle OIP k 31. 12. 2019

Oblastní inspektorát práce	Smrtelné	Závažné	Ostatní	Celkem
OIP Hlavní město Praha	9	72	3 066	3 147
OIP Středočeský kraj	17	130	4 447	4 594
OIP Jihočeský kraj a Vysočina	13	140	5 750	5 903
OIP Plzeňský a Karlovarský kraj	3	82	4 302	4 387
OIP Ústecký a Liberecký kraj	13	115	4 407	4 535
OIP Královéhradecký a Pardubický kraj	12	96	4 935	5 043
OIP Jihomoravský a Zlínský kraj	15	180	6 673	6 868
OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj	13	169	6 396	6 578
Celkem	95	984	39 976	41 055

Počty pracovních úrazů v roce 2019

podle hodiny vzniku úrazu, kalendářních dnů v týdnu a pohlaví zraněného

Hodina	Počet úrazů
0	505
1	471
2	369
3	406
4	515
5	779
6	1 884
7	3 052
8	3 642
9	4 355
10	4 416
11	3 246
12	2 798
13	3 117
14	2 564
15	1 770
16	1 453
17	1 197
18	913
19	905
20	782
21	735
22	534
23	647
Celkový součet	41 055

Den v týdnu	Počet úrazů
Pondělí	8 379
Úterý	7 939
Středa	7 393
Čtvrtek	7 124
Pátek	6 534
Sobota	1 940
Neděle	1 746

Pohlaví zraněného	Druhy pracovních úrazů			Celkem
	Smrtelné	Závažné	Ostatní	
Muž	90	799	26701	27 590
Žena	5	185	13275	13 465
Celkem	95	984	39976	41 055

Počet pracovních úrazů v roce 2019 v jednotlivých kalendářních měsících

Měsíc úrazu	Počet PÚ
Leden	4 368
Únor	3 667
Březen	3 654
Duben	3 328
Květen	3 548
Červen	3 498
Červenec	3 145
Srpen	3 318
Září	3 585
Říjen	3 710
Listopad	3 422
Prosinec	1 812
Celkem	41 055

Rozložení pracovních úrazů v roce 2019 podle délky zaměstnání

Odpracované roky	Smrtelné PÚ	Závažné PÚ	Ostatní úrazy
0	45	295	11 722
1	9	110	5 420
2	3	71	3 676
3	4	64	2 652
4	3	51	2 043
5	2	38	1 465
6	3	17	1 155
7	2	26	993

Nejčastější příčiny vzniku pracovního úrazu

Příčina vzniku pracovního úrazu	% z celkového počtu PÚ			
	2016	2017	2018	2019
Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	80,1	79,2	78,9	81,1
Nedostatky osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu (chybějící tělesné předpoklady, smyslové nedostatky, nepříznivé osobní vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	9,1	10,1	10,6	9,3
Používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazů, prodlévání v ohroženém prostoru	2,4	2,2	2,3	1,9
Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoliv pracoviště)	1,1	1,3	1,0	0,9
Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná nesprávná či nebezpečná jednání druhých osob)	0,6	0,6	0,4	0,4
Ostatní	6,6	6,6	5,3	6,3

Vývoj úrazovosti na staveništích v ČR v letech 2010 až 2019

Úrazy nahlášené SÚIP

Druh úrazu	Ostatní	Smrtelný	Závažný	Celkem
Rok úrazu	<i>Počet úrazů</i>			
2010	2 015	29	121	2 165
2011	1889	25	168	2 082
2012	616	8	78	702
2013	671	9	63	743
2014	1134	16	97	1247
2015	1322	19	121	1462
2016	1238	13	99	1350
2017	1137	11	103	1251
2018	2295	17	127	2439
2019	1176	18	96	1290

Smrtelné pracovní úrazy ve stavebnictví v roce 2019

- Počet smrtelných pracovních úrazů v roce 2019 ve stavebnictví celkem: 18
- Počet smrtelných pracovních úrazů v roce 2019 – pád z výšky nebo do hloubky: 8
- Z celkového množství smrtelných pracovních úrazů ve stavebnictví pád z výšky a nebo do hloubky v roce 2019 zastoupen 45 % případů
- Počet smrtelných pracovních úrazů v roce 2019 – zemní práce a práce ve výkopech: 1
- Další smrtelných pracovních úrazů bylo způsobeno pádem břemena, řeznými nástroji, působením motorových vozidel, jeřábů a zdvihadel: 9

Kontroly činnosti koordinátorů BOZP na staveništi Oblastními inspektoráty práce

Kontroly koordinátora BOZP na staveništích

Povinnosti koordinátora - § 18 zákona č. 309/2006 Sb.

Rok	Počet porušení	Počet kontrol	Výše návrhů pokut
2017	112	56	555 000,- Kč
2018	136	62	779 000,- Kč
2019	141	70	616 103,- Kč
Celkem	389	188	1 950 103,- Kč

Kontroly koordinátora BOZP na staveništích

Povinnosti koordinátora během přípravy stavby - § 7 nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

Rok	Počet porušení	Počet kontrol
2017	7	5
2018	7	7
2019	7	5
Celkem	21	17

Povinnosti koordinátora během realizace stavby - § 8 nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

Rok	Počet porušení	Počet kontrol
2017	99	58
2018	123	61
2019	125	63
Celkem	347	182

Kontroly koordinátora BOZP na staveništi

Poznátky z kontrolní činnosti:

Plán BOZP na staveništi

Většina kontrolovaných z plánů nenaplnila cíle, pro které byl plán zpracován. Za plány jsou vydávány elaboráty s obsáhlými souhrny povinností vyplývajících z právních předpisů pro výkon stavebních a montážních prací, někdy „obohacených“ o přehledy rizik na staveništi (a někdy i na jiných pracovištích, které se na staveništi vůbec nevyskytují). Tento dokument má často univerzální podobu, BOZP na staveništi je řešena jen obecnými tezemi a citacemi z právních předpisů. Součástí plánu jsou dále různé další plány (traumatologický, poskytování první pomoci (i kojencům), krizový atd.), avšak to, co je nejdůležitější, tedy stanovení opatření z hlediska způsobu provedení a časové potřeby, která vyplývají především z předpokladu existence provádění činností vystavujících fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života a poškození zdraví, plány mnohdy neobsahují.

Kontroly koordinátora BOZP na staveništi

Poznátky z kontrolní činnosti:

Určení potřebného počtu koordinátorů na staveništi

I přes novelu právních předpisů vztahujících se k této problematice a skutečnosti, že Plán zpracovává koordinátor pro přípravu stavby, zadavatelé nadále určují koordinátora BOZP převážně jen pro realizaci stavby. Důvodem bývá často neobeznámenost s touto povinností, nebo příprava projektů tzv. do šuplíku (pro dotace) s nejistotou realizace a na základě toho odkládání určení koordinátora. Častým argumentem zadavatelů na neznalost svých povinností je, že je v rámci stavebního řízení nikdo na toto neupozornil, ať již zpracovatelé projektové dokumentace nebo samotné stavební úřady. Další problematickou oblastí je samotné určení koordinátora a snaha převést na něj nebo na zhotovitele povinnosti zadavatele stavby. Takto řešené stavby jsou odsouzeny k nefunkčnosti řešení bezpečnosti práce již ve svém počátku. Bez provázanosti trojúhelníku zadavatel stavby – koordinátor – zhotovitelé nelze povinnosti plnit ani jednou stranou správně.

Kontroly koordinátora BOZP na staveništi

Poznátky z kontrolní činnosti:

Povinnosti zadavatele ke koordinátorovi

V zákoně č. 309/2006 Sb., je ustanovení § 14 odst. 4, které zadavateli stavby ukládá povinnost zavázat všechny zhotovitele ke spolupráci s koordinátorem BOZP. V praxi je toto ustanovení opomíjeno nebo mylně vykládáno. Zadavatelé uzavírají se zhotoviteli obchodní smlouvy, do kterých problematika spolupráce s koordinátorem nebývá běžně zapracována. Ve smlouvě je maximálně uvedeno, že provádět činnosti je nutno v souladu s požadavky BOZP a smluvní sankce za neplnění. Vazba na koordinátora a povinnost součinnosti s koordinátorem není smluvně dostatečná, případně není stanovena vůbec. Častou věcí je řetězení zhotovitelů, kdy si subdodavatel přizve k realizaci dalšího „podzhotovitele“, se kterým uzavře smlouvu, ale již neuvádí povinnost spolupráce s koordinátorem. Vzhledem k situacím, kdy o dílčích zhotovitelích investor neví, nejsou tyto podzhotovitelé zavazováni k součinnosti s koordinátorem. Smluvní závazání všech zhotovitelů k součinnosti s koordinátorem je v mnoha případech řešeno formálně a závazání končí na „prvním článku řetězce zhotovitelů“.

Kontroly koordinátora BOZP na staveništi

Poznátky z kontrolní činnosti:

Povinnosti koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi

Kontroly byly prováděny u právnických osob i osob samostatně výdělečně činných. Poznátky z kontrol ukazují, že stále existuje velký počet koordinátorů, kteří plní požadavky vyplývající koordinátorům ze zák. č. 309/2006 Sb. a prováděcího předpisu NV č. 591/2006 Sb. spíše formálně. Zdůvodněním takového výkonu činnosti je často cena sjednaná ve smlouvě. Nejčastěji porušovanou povinností u koordinátorů BOZP je nesledování provádění zejména rizikových prací a neupozorňování na nedostatky, nevyžadování bezodkladné nápravy, nekontrolování dodržování plánu BOZP a nekontrolování zajištění obvodu staveniště. Uvedené nedostatky jsou způsobeny i neprůkaznou činností koordinátora BOZP (o své činnosti nevedou žádné zápisy, prokazatelně neupozorňují zhotovitele na zjištěné nedostatky). Nově koordinátorům přibyla povinnost nechat odsouhlasit a podepsat plán všemi zhotoviteli, pokud jsou v době zpracování plánu známi, popř. po jeho aktualizaci. O této povinnosti však koordinátoři zřejmě neví, protože ani v jednom případě nebyla splněna. Dále pak koordinátoři BOZP při své činnosti opomíjejí ustanovení § 18 odst. 2 písm. a) bodu 2. zákona č. 309/2006 Sb., který jim ukládá povinnost oznámit zadavateli stavby nedostatky, které nebyly napraveny.

Kvalifikační předpoklady koordinátora BOZP na staveništi v některých státech Evropy

Rakouský právní předpis

Gesamte Rechtsvorschrift für Bauarbeitenkoordinationsgesetz

§ 3 odst. 3 Jako koordinátor může být jmenována pouze jedna osoba, která má příslušné vzdělání v oblasti projektování budov nebo stavebních prací a má nejméně tříletou odbornou praxi. Patří sem zejména stavitelé a osoby, které úspěšně ukončily další vzdělávání související se stavbou, jakož i osoby, které úspěšně ukončily vysokoškolské studium, vysokou školu aplikovaných věd, vysokou školu technického směru nebo srovnatelné vzdělání v oblasti stavebnictví. Pokud je za koordinátora jmenována právnická osoba nebo jiná společnost s právní subjektivitou, musí tyto požadavky splňovat každá fyzická osoba jmenovaná v souladu s odstavcem 2 výše.

Srbský právní předpis

Vyhláška o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na dočasných nebo mobilních staveništích

Koordinátorem projektu může být osoba, která :

- 1) absolvovala alespoň druhé vysokoškolské vzdělání (vysokoškolské akademické, akademické nebo odborné postgraduální odborné studium) v následujících oborech: architektura, stavebnictví, elektrotechnika a informatika, strojírenství nebo dopravní inženýrství, nebo základní vysokoškolské studium v délce nejméně čtyř let v oboru \ t vhodné technické oblasti;
- 2) licenci pro projektanty v souladu s předpisy o plánování a výstavbě; a
- 3) složenou zkoušku k plnění úkolů koordinátora projektu v souladu s touto vyhláškou.

Srbský právní předpis

Vyhláška o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na dočasných nebo mobilních staveništích

Koordinátorem stavby může být osoba, která má:

- 1) absolvoval alespoň první stupeň vzdělání (základní akademické nebo základní odborné vzdělání) v těchto oborech: architektura, stavební inženýrství, elektrotechnika a informatika, strojírenství, ochrana životního prostředí a bezpečnost, strojírenství nebo dopravní inženýrství nebo vysokoškolské studium po dobu nejméně dvou let v příslušném poli;
- 2) složenou zkoušku k plnění úkolů koordinátora stavby v souladu s touto vyhláškou a
- 3) nejméně tři roky praxe v:
 - (1) výstavba zařízení nebo
 - (2) práce spojené s bezpečností a ochranou zdraví při práci pro dodavatele.

Pracovník dodavatele nemůže být jmenován koordinátorem stavby.

Novelizace legislativy

Návrh zákona

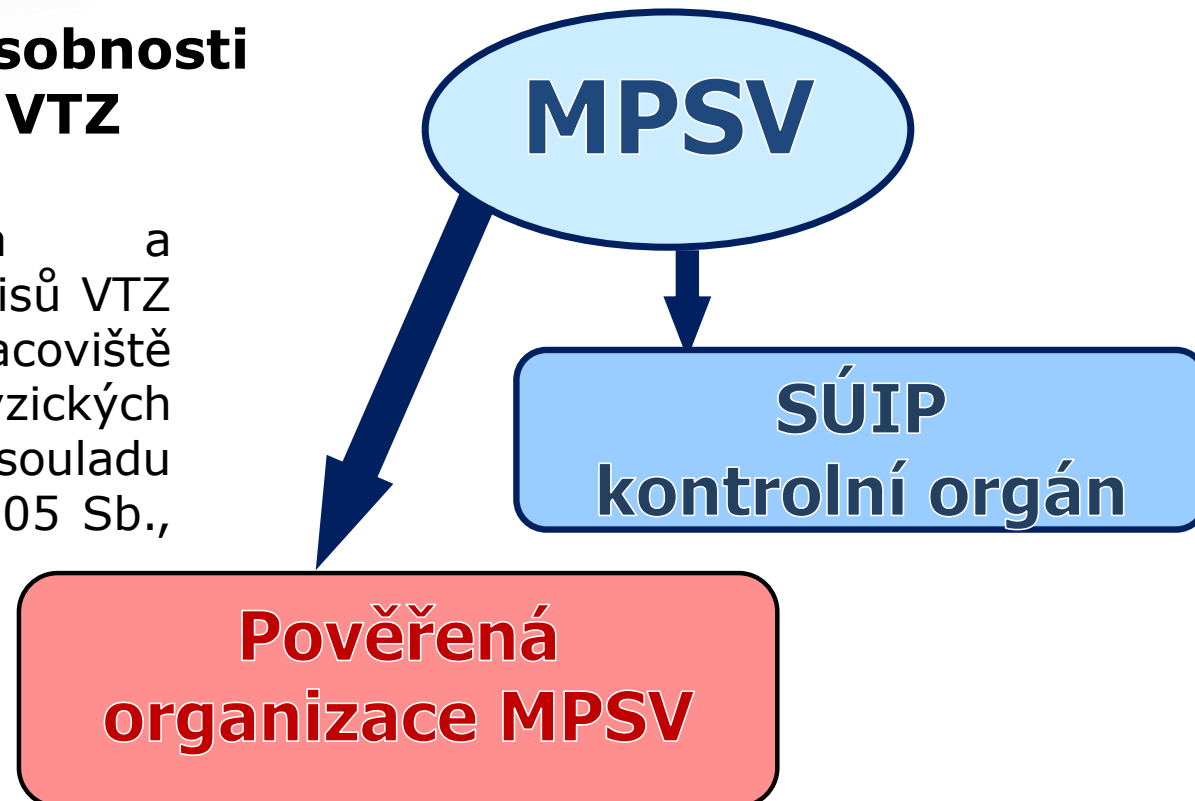
**O BEZPEČNOSTI PROVOZU VYHRAZENÝCH TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH
A O ZMĚNĚ SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ**

NOVĚ zákon

**O BEZPEČNOSTI PRÁCE V SOUVISLOSTI S PROVOZEM VYHRAZENÝCH
TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH A O ZMĚNĚ SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ**

Schéma rozdělení působnosti a řízení v oblasti VTZ

Působnost zákona a prováděcích předpisů VTZ je dána na pracoviště právnických osob a fyzických podnikajících osob v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

NOVĚ zákon

O BEZPEČNOSTI PRÁCE V SOUVISLOSTI S PROVOZEM VYHRAZENÝCH TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ A O ZMĚNĚ SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ

- Vládní návrh zákona o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů [/sněmovní tisk 535/](#) - 1. čtení;
- Poslanecká sněmovna 28. 1. 2020;
- **Pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona** - v rámci 2. čtení bude provedena změna návrhu, která se týká následujících paragrafů:
 - § 3 odst. 4
 - § 6 odst. 1 písm. b)
 - § 9 odst. 1 písm. a)
 - § 10 odst. 2 písm. d)
 - § 12 odst. 2
 - § 16 odst. 3
 - § 19

Děkujeme za pozornost